

โครงการเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง

1. หลักการและเหตุผล

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 นนทบุรี ได้ดำเนินงานโครงการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา โดยมีการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ลุ่มน้ำเจ้าพระยาดังแต่จังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ รวม 10 เครือข่าย เพื่อเป็นสถานีในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ด้วยการตรวจวัดออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved Oxygen, DO) ด้วยชุดตรวจวิเคราะห์ภาคสนามอย่างง่ายในพื้นที่ของตนเอง แสดงผลและรายงานผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบดำเนินการต่อไป ตั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน เครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา สามารถดำเนินการได้ และรายงานผลได้ดีพอควร

ดังนั้นการดำเนินการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน และภาคประชาชนดำเนินการในพื้นที่ โดยกำหนดให้มีจุดเก็บตัวอย่างในสายน้ำที่ทำการอนุรักษ์ในพื้นที่ของตนเอง มีผลทำให้เกิดการเฝ้าระวัง คุ่มครอง สิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการค้ารังชีพ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 นนทบุรี เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงได้จัดทำโครงการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา เพื่อให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยมีโอกาสที่จะเข้ามาเป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำของตนเองมากยิ่งขึ้นและสามารถป้องกันหรือลดความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมการค้ารังชีพอย่างมีคุณภาพได้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กร ชุมชน โรงเรียน/สถาบันการศึกษา และประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำให้เป็นเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ มีการดำเนินงานอนุรักษ์ และฟื้นฟูคุณภาพน้ำให้ครอบคลุมทุกตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำ

2.2 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายประชาชนให้เข้มแข็งและมีความรู้ ความเข้าใจที่จะดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์

2.3 เพื่อนำข้อมูลของการติดตามตรวจสอบ มาใช้วางแผนป้องกันคุณภาพน้ำของท้องถิ่นและชุมชนได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสมกับท้องถิ่น

3. ขอบเขตดำเนินการ

3.1 ประสานการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

3.2 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกำหนดพื้นที่จัดกลุ่มเครือข่าย อาสาสมัคร โดยพิจารณาถึงความพร้อมของกลุ่มเครือข่าย และความเหมาะสมของพื้นที่

3.3 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทำหน้าที่สื่อเชิญชวน และแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการ

3.4 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคจัดเตรียม

3.4.1 จัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานของเครือข่ายเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

3.4.2 จัดหาอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนเครือข่ายติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์ตรวจวัดออกซิเจนละลายในน้ำภาคสนาม

3.4.3 จัดทำแผนการปฏิบัติงานฝึกอบรมเครือข่าย

3.5 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค และ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

ดำเนินการฝึกอบรมเครือข่าย โดยการสาธิตและฝึกปฏิบัติการเก็บตัวอย่างน้ำหาค่าออกซิเจนละลายในน้ำ และการบันทึกการรายงานผล การแสดงผลรวมทั้งการเก็บข้อมูล

3.6 จัดทำฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ของจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

3.7 จัดทำทำเนียบเครือข่าย

3.8 ติดตามและประเมินผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำโดยเครือข่าย

3.9 รวบรวม ประมวลผลและจัดทำรายงานผลคุณภาพน้ำจากการดำเนินงานของเครือข่ายระดับจังหวัด ระดับภาค

4. เป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการ

4.1 เครือข่าย หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กร ชุมชน โรงเรียน สถาบันการศึกษา ประชาชน หรือผู้ที่อาศัยริมแม่น้ำ อย่างน้อยจำนวน 10 คน/สถานี และสามารถดำเนินการ ตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างง่ายและรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำได้อย่างเป็นระบบเดือนละ 1 ครั้ง

4.2 พื้นที่ดำเนินการ แม่น้ำสายหลัก ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา โดยดำเนินการทุกจังหวัดที่แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน ตั้งแต่จังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ โดยให้มีเครือข่าย/จุดตรวจสอบน้ำเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 4 สถานี ในระดับภาค และรวมเครือข่ายเดิม ให้มีเครือข่าย/จุดตรวจสอบน้ำอย่างน้อย 14 สถานี ดังนี้

- 1) จังหวัดสิงห์บุรี ให้มีเครือข่าย/จุดตรวจสอบน้ำ อย่างน้อยจำนวน 3 สถานี
- 2) จังหวัดอ่างทอง ให้มีเครือข่าย/จุดตรวจสอบน้ำ อย่างน้อยจำนวน 3 สถานี
- 3) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้มีเครือข่าย/จุดตรวจสอบน้ำ อย่างน้อยจำนวน 3 สถานี
- 4) จังหวัดปทุมธานี ให้มีเครือข่าย/จุดตรวจสอบน้ำ อย่างน้อยจำนวน 2 สถานี
- 5) จังหวัดนนทบุรี ให้มีเครือข่าย/จุดตรวจสอบน้ำ อย่างน้อยจำนวน 2 สถานี
- 6) จังหวัดสมุทรปราการ ให้มีเครือข่าย/จุดตรวจสอบน้ำ อย่างน้อยจำนวน 1 สถานี

5. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม 2550 – กันยายน 2551

6. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. ประสานการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด			↔									
2. สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค จัดเตรียมเอกสาร/อุปกรณ์				↔								
3. ดำเนินการฝึกอบรมเครือข่าย					↔							
4. จัดทำฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ของจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ						↔						
5. จัดทำทำเนียบเครือข่าย						↔						
6. ติดตามและประเมินผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำโดยเครือข่าย								↔				↔
7. จัดทำรายงานผลคุณภาพน้ำจากการดำเนินงานของเครือข่ายระดับ									↔			

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้รับผิดชอบหลัก สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 นนทบุรี ประกอบด้วย

กลุ่มงานส่งเสริมและเผยแพร่

กลุ่มงานเฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กลุ่มงานสารสนเทศสิ่งแวดล้อม

ผู้ร่วมดำเนินการ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

9.1 ผลผลิต

- 1) อบรมให้ความรู้ 4 เครือข่าย /สถานี
- 2) ติดตามผลการดำเนินงาน 10 เครือข่าย/สถานีเดิม

9.2 ผลลัพธ์

- 1) มีเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง 14 สถานี
- 2) ประชาชนได้รับความรู้การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ 150 คน